

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

74. ÅRGANG

30. JUNI 1962

A V I N N H O L D E T :

TRAFIKKØDEN - KUNSTNEREN OG DET HELLEGE - AV
KIRKENS LIV - BERGLJOT NYGÅRD: ET KATOLSK KVINNE-
SYN - OM Å HOLDE AV DE FATTIGE - BLIKK PÅ TIDEN -
UTLANDET

NR

13

NESTE NUMMER UTKOMMER 14. JULI 1962

R.I.P.

Min inderlig kjære mann
CORNELIUS SMIT senior
døde 28. mai i en alder av 74 år.

Begravelsen fant sted i Bergen
5. juni.

Sophie Smit,
født Haaland.

Den avdøde anbefales til de
troendes forbønn.

Bladet St. Olav

Neste nummer blir det siste før ferien,
og ekspedisjonen holder lukket fra
14. juli til 1. august.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Josephs Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	
Lunden Kloster	} Arendal
St. Elisabethsøstrenes	
Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	} Bergen
St. Pauls Kirke	
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	
St. Franciskusøstrenes	
Moderhus	} Hammerfest
Øyenklinikken	
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikael's Kirke	} Hønefoss
St. Mikael's Prestegård	
St. Theresia kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	
St. Magnus presteg.	} Lillestrøm
St. Elisabeth Hosp.	
Vår Frue Kirke	
Bispegården	
St. Olavs Kirke,	
Bispegården	} Trondheim
St. Olavs kirke	
St. Olavs Prestegård	
St. Olavs kirke	
St. Olavs Prestegård	

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 41 79 80

Det er ikke for sent

å få med en god bok eller gramfon-
plate før ferien!

Men fra 14. juli til 1. august er det
ferielukning. Forretningen er også lukket
lørdag 7. juli.

ST. OLAV BOKHANDEL

Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 31 70

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO,

Urtegt. 29 II, tlf. 68 08 68

holder lukket

til 1. september.

LEGMANNSRÅDET OSLO KATOLSK BISPEDØMME

inntil videre
ingen kontortid.

St. Hallvard Kameratklubb

har lukket for sommeren.

FRANCISKUS-SENTRUM, BERGEN

V. Torvgt. 9.
Tlf. 30 416.

Katolsk opplysnings-
og lesesentrum.

Åpent hverdager
kl. 10—13, 16—20.
Lørdag kl. 10—12.30.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 1. JULI (3. s. e. pinse): JESU
DYRE BLOD. Ep. Hebr. 9, 11—15. Ev.
Joh. 19, 30—35. Mandag: Marias
gjesting. Tirsdag: Ireneos, bisk., mart.
Onsdag: Ferialdag. Torsdag: Antonio
Maria Zaccaria, bekj. Fredag: Ferialdag.
Lørdag: Kyrillos og Methodios, bisk.,
bekj.

SØNDAG 8. JULI (4. s. e. pinse): Ep.
Rom. 8, 18—23. Ev. Luk. 5, 1—11.
Mandag: Ferialdag. Tirsdag: De syv brø-
dre, mart., og Rufina og Secunda, mart.
Onsdag: Ferialdag. Torsdag: Johannes
Gualbertus, abbed. Fredag: Ferialdag.
Lørdag: Bonaventura, bisk., kirkelærer.

SØNDAG 15. JULI (5. s. e. pinse): Ep.
1. Pet. 3, 8—15. Ev. Matt. 5, 20—24.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER

OSLO KATOLSK BISPEDØMME:	Stille	Høy-
	messe	messe
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 9.00 9.45 m.eng. pr.	11.00
St. Hallwards kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	8.30 19.00	11.00
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 55 07 71	8.15-9- 11.30	10.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 212355	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00 9.00	10.30
Vår Frue kirke, Helleveien	—	9.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelsgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23 75 1	8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgars kirke, Kirkegaten 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magns kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
STABEKK: Maria Kirke, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30	10.30
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallwards kapell, tlf. 84 90 28 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordgt. 1, tlf. 11 949		10.45
St. Olavs kapell	8.00	
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegår- den tlf. 21 214	8.30 19.00	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, IIa, tlf. 20 221	6.15	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	11.00
ÅLESUND: Vår Frue kirke, tlf. 7558 Mariabeimen, Nørve, tlf. 7184	8.30	11.00
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegården tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Elisabeth Inst. St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	8.00	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: Pater Hallvard Rieber-Mohn O.P., pater Erik Gunnes O.P.

Redaksjonens adresse: Neuberggaten 15, Oslo NV.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo.

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 31 70.

Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 20 pr. år - Kr. 10 pr. ½ år. Utlandet kr. 24.

Annonser: 10 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 153 21

TRAFIKK- DØDEN

Ferien står for døren — mange har allerede lagt byen bak seg, for å nyte glede og livsutfoldelse på fjellet eller i en av disse vikene eller buktene som er så tallrike her i landet at der nesten er én til oss hver. I de kommende par måneder vil utfarten og trafikken på våre veier bli mangedoblet. Det har sine gledelige sider, både for nasjonalbudsjettet og for samkvemmet med folk fra andre horisonter — hjemlige eller fremmede. Men det har også sine skyggesider. En av dem er trafikkdøden — det stadig og uhyggelig økende tall på ferdssulykker som følger i folke-bilismens spor.

Vi er kommet i vane med å forutsette som gitt, at hver stor utfartshelg *nødvendigvis* krever sine bil-ofre — mandagsavisenes statistikk er enstonig i så måte. Men ser en nærmere på de enkelte ulykkestilfeller, blir en slått av et alvorlig faktum: I det langt overveiende antall er det ikke den *tekniske*, men den *menneskelige* faktor som svikter og fører til katastrofen. Og i mange — altfor mange — av de sistnevnte ulykkene er det en svikt som er underlagt menneskers frie *vilje*, og dermed deres *ansvar*.

Det kaller — ikke minst hos kristne mennesker — på visse refleksjoner.

En bil på 50—60 hestekrefter er et ganske sikkert mordvåpen når den først løper løpsk. Så farlig, at vi gjør rett i å omgi bilbruken av strenge regler og lover. Tar vi ikke feil, hører de norske ferdsslovene til de strengeste i Europa, og det mangler ikke på krav om å få dem revidert. Det er mer enn mulig at bestemmelsene om fartsgrense er foreldet. Det er også mulig at aldersgrensen for kjørekort kan senkes, selv om vi ikke er så overbevist om at en voksende trafikk-ansvarlighet i tenåringerens leir rettfærdiggjør et slikt tiltak. (Det søkes da også ofte fremmet som et middel mot biltyverier!). Men vi tror i hvert fall at en mer eller mindre irritert sammenligning med andre lands bestemmelser risikerer å undervurdere to viktige faktorer.

Den første er det usedvanlige ved vårt norske terreng og våre veiers forfatning — vi kjørte selv nylig den

veien borte i Hardanger hvor et øyeblikks uoppmerksomhet kan føre bilisten rett ut over et 100 meters fossefall, som det skjedde med et par franske turister for noen år siden. Den andre faktoren er den gode og viktige tendensen i vår lovgivning som helhet, til å oppvurdere prisen på menneskeliv, til blankt å avslå en viss kontinental kynisme når det gjelder å akseptere den umiddelbare livsfaren som en del av livsformen.

Og så er der en tredje faktor der vi med full overbevisning stiller oss bak de sta og umedgjørliche norske myndighetene: *Promillekjøringen*. Alkoholens del i dødsulykkene er nifs, og taler et sprog som ikke kan misforstås. Og alkoholens evne til å nedsette hemninger, slik at bilisten i gjerningsøyeblikket ikke bare har sanser og reflekser, men også moral og ansvarlighet langt under standard, gjør det nødvendig å skape så sterke motforestillinger mot rattfylleri at de kan gjennomtrenge endog alkoholens tåker.

Kort og brutalt uttrykt: *Promillekjørere skal svi* ettertrykkelig for det de gjør. Overbærenheten med den som skal «sitte av» en promillestraff, bagatelliseringen i selskapslivet av den «muntre» bilist, sympatien med ham som fikk vridd seg unna politigrepet, smaken for risikomomentet, med andres og eget liv og lemmer som innsats — alt dette taler for en skjerpelse av straffebestemmelsene. En tre- til fem-årig inndragelse av kjørekortet som *vanlig* straff for promillekjøreren ville nok drive den malplaserete humoren ut av forholdet, og skarpt markere grensen mellom de ansvarlige og dem som aldri bør få lov til å sitte bak et bilratt. Og det tåler vel også å bli nevnt, at vi stiller oss for vår del temmelig uforstående til leger, hvis yrkesetikk forbyr dem å ta tvungen blodprøve av bilister som er under rimelig mistanke for å leke ansvarslost med døden — sin egen og andres. Også det inngrepet er nemlig «ærefrykt for livet»!

Menneskelivet er fellesskap — på godt og på ondt er vi mennesker utlevert til hver andre. Loven setter grenser omkring utfoldelsen av en menneskenatur som også rommer mange destruktive krefter. Men som kristne mennesker har vi et annet motiv — i dette som i andre forhold — for å ransake vår samvittighet, nemlig kjærligheten til nesten, omsorgen for hans vel, omtanken for hans liv og lykke. Den ransakelsen kan og bør også gjøres over trafikkreglene!

HRM.

KUNSTNEREN OG DET

HENRI MATISSE PÅ

I 1954 døde Henri Matisse, en av vårt århundres største malere, som også har betydd meget for sine norske elever — blant andre Per Krohg og Henrik Sørensen. Mot slutten av sitt liv kom den store franske ekspresjonisten også til å virke i Kirkens tjeneste. I Frankrike hadde noen av tidens største kunstnere, særlig gjennom dominikaneren og kunstkritikeren pater M.-A. Couturier's formidling, fått oppdrag som efterhvert kom til å fornye kirkekunsten i Frankrike, med virkninger langt ut over landets grenser.

Noen få av disse kunstnerne — som Georges Rouault — var selv troende kristne. Henri Matisse hørte ikke til dem. Desto større interesse knytter det seg til noen efterlatte opptegetninger fra pater Couturier (han døde samme år som Matisse) om den geniale malerens refleksjoner omkring det oppdraget som han selv kalte «sitt verks krone»: Dominikanerkapellet i Vence.

I en senere artikkel kommer vi tilbake til en annen tidstypisk fransk maler av vår egen generasjon, Bernard Buffet, som nylig har vakt oppsikt med en serie malerier med evangeliske motiver.

Denne artikkel bygger i alt vesentlig på kunstitidsskriftet «L'Art Sacré».

I et minneord ved Henri Matisse's død skrev dominikanernes daværende provinsial, pater A.-M. Avril, blant annet: «Matisse sa engang til meg, at alt hva han hittil hadde utrettet bare forekom ham en forberedelse til kapellet i Vence. Da jeg uttalte min beundring over det uegennyttige arbeidet han la i fullførelsen av dette verket, svarte han: «Jeg var døden nær ifjor. Men nå har Gud skjenket meg to tilleggsår å leve — jeg tror det er for å la meg få dette ferdig.»

Matisse arbeidet — i en alder av 84 år! — dag og natt på sitt Gudshus. Han led av søvnløshet, og vendte stadig tilbake til blyanten og papiret. En av verdenskunstens største tegnere moret seg med å la blyanten løpe løpsk: Skissene til hans Jomfru Maria og hans St. Dominikus var talløse, og fyller kalenderblad og papirer av alle slag. Ikke minst i det førstnevnte tilfellet ser en denne gratiens mester litt efter hvert gi sin «modell» den majestet og verdighet billedkunsten tillegger Guds Mor.

En korsvei blir til

Talløse skarer har allerede besøkt kapellet i Vence, og mange av de besøkende har nok stått rådville overfor Matisse's korsvei: Ved første øyekast minner den nærmest om noe hastig og formløst rabbel. I virkeligheten er nettopp denne delen av kapellets utsmykning frukten av en uhyre samvittighetsfull meditasjon. For hver enkelt av «stasjonene» i Jesu lidelses vei lot Matisse seg forelese en religiøs betraktning. Derefter fikk han en ung hjelper til å markere selve den kroppstillingen som beretningen forutsatte, og med blyanten i hånden ga han seg så til å snu og vende på motivet. Så stengte han seg inne med sine skisser til et langvarig slit, og arbeidet alt dette materialet ned til de sterkt

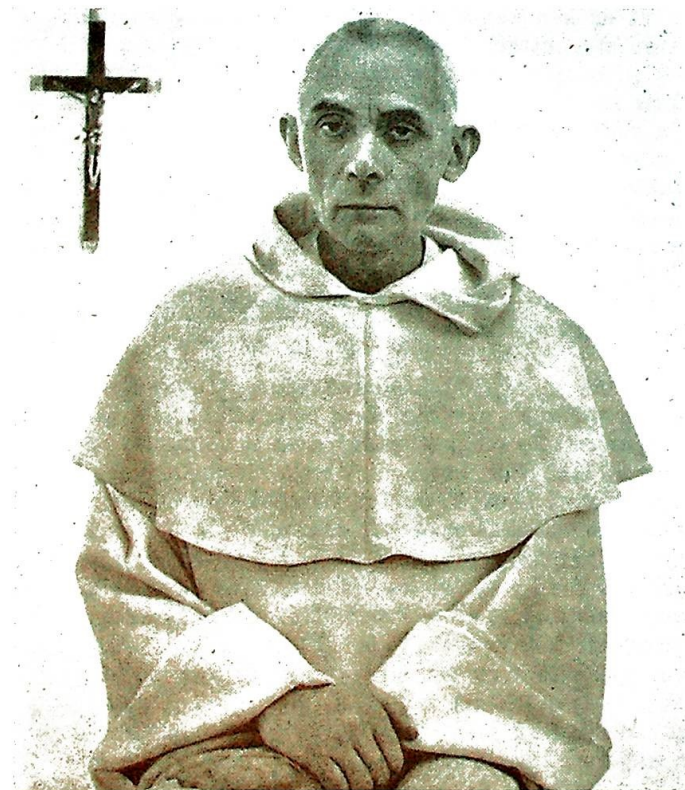
forenklede tegn vi ser idag. Matisse har innrømmet at han under dette arbeidet ble så overveldet av stoffet at han var nødt til å gripe til det ytterst strenge, nøkterne uttrykk lidelseshistorien her har fått: Han ville og turde ikke påtvinge de kirkesøkende sin egen følelse.

«Jeg vil ikke,» skrev pater Avril i det samme minneordet, «gi inntrykk av å trekke Matisse inn i en kristendom som han selv aldri helt og fullt bekjente. Men jeg kan bevitne at han kjente bønnens liv, fordi han selv har sagt meg det. Og jeg vil nevne to ting han sa, som vitner om denne gudbenådede kunstners sans for Guds nåde. Han har selv fortalt meg, at da kapellet sto ferdig, sa han til seg selv hver gang han så det: «Er det jeg som har gjort dette? Det er ikke mulig! Nei — dette har jeg ikke gjort alene.» Og likeledes: «Når jeg samler meg i dette kapellet, føler jeg meg vel. Jeg har inntrykk av at Gud tilgir meg mine synder.»

Jeg gir videre disse ord, uten kommentarer, slutter pateren, med særlig adresse til dem som tar forargelse av at kirkelige oppdrag blir betrodd «vantro» kunstnere.

Sjelens og bønnens frihet

Pater Couturier, som ble Matisse's venn og medarbeider, var selv kunstner, og har efterlatt seg verker i klostre og kirker både i Frankrike, Italia og — Norge, der særlig tre glassmalerier i St. Dominikus Kirke forteller om hans evner. Men det var som kritiker og teoretiker

Pater A.-M. Couturier.

HELLIGE

KIRKENS GRUNN

i kirkekunsten, og som en av redaktørene i «L'Art Sacré» at han kom til å øve sin viktigste gjerning. Han var en venn av også de fleste andre av de store franske malerne i vår tid — Braque, Picasso, Fernand Leger, Rouault, og så mange andre, og hans kontakt med store arkitekter — blant dem Le Corbusier — førte til kirkelige oppdrag som skapte historie.

Han var ingen «estet» — i ordets litt blodløse betydning. En dypt alvorlig og streng ordensprest; snarere et kristenmenneske som led både fysisk og psykisk under *uverdigheten* i det som tradisjonene fra forrige århundres smakløse «kirkekunst» hadde etterlatt i våre kirker. Det var ikke skjønnheten som sådan, men sjelens og bønnens frihet i kirkerommet som lå ham på hjertet. Sine tanker om dette har han lagt ned i en prektig bok som burde være obligatorisk studium for alle som vil lage kirkekunst eller bygge en kirke.

Nå foreligger et nytt, posthumt dokument fra hans hånd — hans dagbok fra årene 1947 til 1954, dødsåret. Den bærer en tittel som kler ham: «Se garder libre» (Om å bevare sin frihet). I det følgende, som er hentet fra dagboken, kastes det også ett og annet lys over forholdet mellom Henri Matisse og pater Couturier — den «greske» soldyrkeren og den kristne munken.

Angsten ved å skape

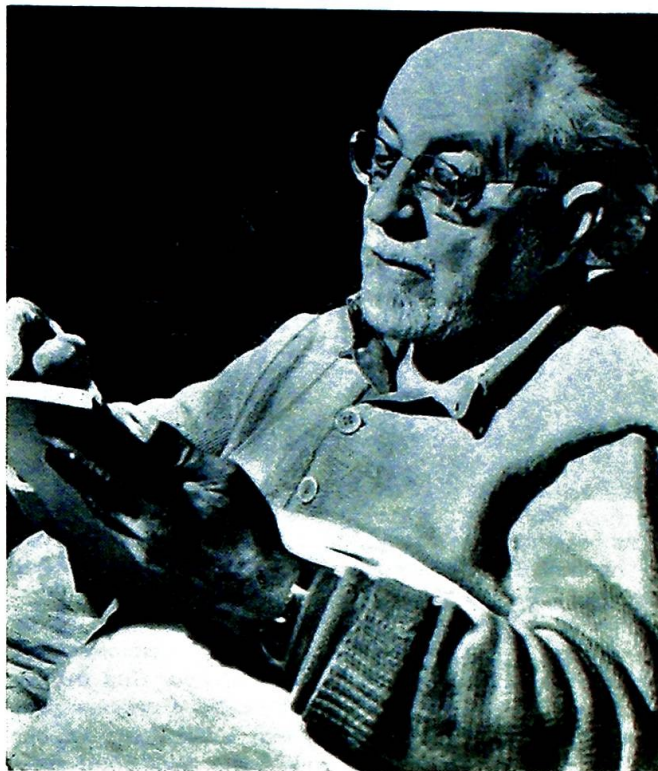
«Jeg tror slett ikke,» skriver pater Couturier, «at evangeliets «klima» innbyr til kunst. Det er for purt og rent — en kristendom som ble levd helt og ekte ville slett ikke trenge til kunst. Kunsten røber med andre ord vår elendighet, vår ulegelige tretthet og lede. Det er av svakhet, av armod at vi trenger til bilder. Allerede i det kontemplative liv er det jo best å være dem foruten: «Det er godt for dere at jeg går bort.» Og av bildene er det de mest primitive — eller de mest sakrale — vi tåler best.»

Pater Couturier står modell for Matisse til hans St. Dominikus-alter i Vence:

«I det han (Matisse) skal begynne sine små penne-tegninger: En utrolig angst. Lydia sier til ham: «Nå må De ikke hisse Dem opp slik!» Han svarer, nokså bryskt: «Jeg er ikke opphisset, men jeg er redd!» Der er en atmosfære som i en operasjonssal. Lydia står ved siden av hovedputen (Matisse er sengeliggende) og rekker ham tegnesakene, en tusjflaske, tegnepapiret, det stillbare tegnebrettet. Matisse tegner uten et ord, uten noen slags uro. Men i all denne urørlighet er der en voldsom spenning.

Jeg spør ham om han er like redd når han skal tegne bladet på et fiketentre som når han skal tegne et ansikt. «Ja — like redd,» svarer han. Men jeg har inntrykk av at det er ikke helt sant.

Han savner ord for å uttrykke det «sakrale», men han føler det meget sterkt. For eksempel når han forkaster enkelte av utkastene til St. Dominikus. «Ikke den,» sier han — «der ser han ut som om han ber selv. Når en kommer, må en finne en som hjelper en, ikke bare slik en som oss.»

Henri Matisse.

Som en bønn

«Denne Matisse's angst var vond å iakttå. Noen ganger, før han begynte på en tegning, lukket han lenge øynene, åpnet dem så brått og bestemt, som blanderen på et fotografiapparat, og begynte å tegne.

Igår telefonerte Matisse to ganger etter meg, og jeg tok bussen til Nice. Ved ankomsten finner jeg Matisse oppe, meget livlig og ruslende sprekt omkring — men den store maven hans skremmer en alltid litt. Igår hadde han gjort om igjen hele altertavlen av Jomfru Maria — de korsformede blomstene er meget vakre, men den første utførelsen av Maria forekom meg bedre.

Da vi taler om utførelsen i keramikk, sier jeg leende til ham: «Jeg er sikker på at til den tid blir det enda en ny utgave.» Han svarer med iver: «Slett ikke! Det blir ikke noe nytt nå. Det er som en bønn som en stadig uttrykker bedre!»

Matisse sier: «Jeg har aldri kunnet utføre noe annet enn det jeg virkelig følte inn i meg selv.» Jeg sier, i forbindelse med kapellet: «De kan være stolt over Dem selv!» Han svarer: «Jeg er tilfreds, men jeg har *aldri* vært stolt av det jeg laget. Hver gang jeg hadde gjort alt det jeg maktet med mine ti fingre, kom der noe som fullendte det, noe som ikke avhang av meg, som kom annetsteds fra. En må gjøre det beste en kan, og når alt er ferdig, kommer enslags himmelsk påvirkning for å avslutte det. Men det kan en ikke gjemme på til neste gang. Ha til lit, gå fremover — så kommer det underveis!»

«Jeg har adlydt»

Matisse forteller at han sist sommer hadde vært i Paris, i Notre-Dame: «Den veldige folkemassen, hoder så langt en så, arkitekturen, glassmaleriene og nå og da bølger av orgeltoner som østes ut over hodene — alt

AV
KIRKENS
LIV:

Maria gjester Elisabet

Fra bebudelsen av hører Maria Guds Sønn til. Hun bærer ham som en mor bærer sin sønn, han leder henne som Gud leder sin skapning.

Engelen har sagt til henne at den hellige And skulle overskygge henne. Bildet var klart og gjennomskiktig: Maria er det nye «tabernakel», det telt hvor Gud tar bolig. Skyen lå over Hebreernes tabernakel i ørkenen som tegn på at Yahve var tilstede midt i sitt folk. Nå bor Gud på en ny og langt mer forpliktende måte blant menneskene. Maria er det «telt» han har valgt seg for å virkeliggjøre sitt nærvær. Som det første telt må også hun ut på vandring, hun må bære Kristus dit hvor hun blir sendt. Enhver som tilhører Kristus vil også merke at han blir ført dit hvor Guds navn skal herliggjøres og hans rike stadfestes. Maria, som står ham nærmest, merker dette allerførst. Så snart Kristus har tatt bolig hos henne, begynner hennes vandring: Hun lever ikke lenger for seg selv men for sine medmennesker. Så snart Guds rike er kommet til henne, mottar hun kallet til å bringe det videre.

Men hvem skal hun bære det glade budskap til? Foreløpig er Guds komme til sitt folk en hemmelighet. Ikke engang Josef skal underrettes: Det blir overlatt til ham selv å konstatere, når tiden nærmer seg, at Maria bærer barn. Guds planer er foreløpig innhyllet i det dypeste mørke. Ilden er tent, men det ser ut som om den blir holdt tilbake.

Og allikevel finnes der én unntagelse. En annen mor skal bli innviet i Marias hemmelighet, en mor som gjennom sitt kall står Maria nærmere enn andre. Det som Josef først senere kommer til å oppdage på naturlig vis, det skal Elisabeth med profetisk blikk trenge inn i.

dette gjorde et dypt inntrykk. Da jeg kom ut, sa jeg til meg selv: Nåvel — hva er så dette kapellet ditt ved siden av alt dette? Og jeg sa til meg selv: Det er en blomst. Ikke mer enn en enkelt blomst. Men en blomst.»

«Vi taler om den sorte messehaglen — jeg sier til Matisse at det skal ikke være en trist messehagel, men en oppstandelsens messehagel. Han svarer: «Ja, ikke sant, det er det som trenges? Døden er ikke slutten på alt, det er en port som åpner seg.»

«Jeg vil nedtegne her en alvorlig og gripende betrouelse. Matisse taler til meg om sitt kapell, og han sier: «Dette kapellet — det er ikke jeg som har villet det. Jeg ble tvunget til å lage det. Det ble pålagt meg.» Han taler til meg om angsten han føler når han får sine astma-

På to måter er Elisabeth den som akkurat på dette tidspunkt står Guds hemmelighet nærmest: Hennes eget svangerskap er det tegn som Gud har valgt på Marias underfulle unnfangelse av Jesus, og hennes egen sønn Johannes Døperen skal vies til sin gjerning allerede i sin mors liv.

Elisabeth er en gammel kvinne, aldri har hun født sin mann, presten Sakarias, noe barn. Men ingenting er umulig for Gud. Som så mange andre kvinner som Bibelen forteller om og som Gud har valgt seg ut og merket, unnfanger hun når ethvert menneskelig håp er ute. Gud har villet det slik, for å gi Maria, som ikke har bedt om noe tegn, et bevis på at engelen taler sant når han lover henne at hun skal unnfange ved den hellige And. Maria behøver så visst ikke å besøke Elisabeth for å fastslå at Gud ikke har løyet for henne. Men hun føler trang til å hilse den som Gud i den grad har knyttet til hennes egen skjebne. Om Gud så også vil åpenbare sin hemmelighet for Elisabeth, det får stå i hans egen hånd. Maria håper kanskje inderlig at hun skal få lov til å åpne seg i hvert fall for henne, men hun er parat til å bevare sin hemmelighet, dersom det er Guds vilje.

Det som Maria ikke har fått å vite, det er hvem Elisabeth bærer i sitt skjød. Hun er svanger og skal føde et barn, det har engelen sagt. Men hvem dette barn blir, det skal Maria først få å vite i samme øyeblikk som Elisabeth selv leser i hennes eget kall som i en åpen bok.

I dette øyeblikk trenger Maria et menneske som hun kan støtte seg til. Gud sender henne til Elisabeth, så de to, den gamle og den unge, de uker de blir sammen, virkelig kan være ett hjerte og én sjel, for alt er felles mellom dem.

Evangelisten Lukas har med stor kunstferdighet bygget opp sin beretning om Jesu komme til verden. Først kommer budskapet til Sakarias om Johannes' fødsel (1, 5—25), så budskapet til Maria (1, 26—38). Senere beretter Lukas om Johannes' fødsel (1, 57—79) og om Jesu fødsel (2, 1—21). Mellom disse to grupper av parallelle tekster beretter han om Marias besøk hos Elisabeth som knytter de fire begivenheter sammen som i et vel oppbygget drama.

Maria bringer budskapet om frelsen til sin kusine som inntil da bare visste at tiden for Messias' komme nærmet seg, men som nå plutselig blir konfrontert med «sin Herres mor». Til Maria gir Elisabeth den støtte en får av et annet menneske som en ikke har noen hemmelighet for og som ikke har noen hemmelighet for en selv.

Johannes er nok den som mottar mest: evangelisten sier endog at han «hopper av glede» i sin mors skjød. Ved at deres mødre møtes og forenes i en felles takknemlighet mot Gud, har frelseren og hans forløper funnet

kriser: «I de stundene ber jeg, slikt som «Fadervår» og «Hill deg Maria». Men forleden, da jeg hadde fullt opp av sorger og ikke visste min arme råd, ba jeg direkte, og så sa jeg: «For jeg har da adlydt!» Selvfølgelig fikk jeg ikke noe svar, men fra det øyeblikk av kjente jeg fred og frihet.» Hans øyne var fulle av tårer da han sa dette.»

«**M**atisse sa også til meg: «Jeg har gått gjennom livet som et jaget og travelt menneske, En dag sa Picasso en utmerket ting: «Vi bør arbeide akkurat som arbeidere.»

Med kapellet var det noe annet. Alt kom til meg utenfra, fra noe som var høyere enn meg.»

En røverhistorie

I det «St Olav» går i trykken, kommer nyheten om at de fire kapusinerne som satt arrestert i Messina, anklaget for pengeutpressing og til med medskyldig i mord, er blitt frikjent. Dette betyr forhåpentligvis sluttstrek for en sak som sannsynligvis aldri skulle være reist, men som takket være en kirkefiendtlig forhørsdommer nå i årevis har tjent den antiklerikale pressen som påskudd til å slynge de groveste beskyldninger mot den sicilianske geistligheten.

Sakens sammenheng er følgende:

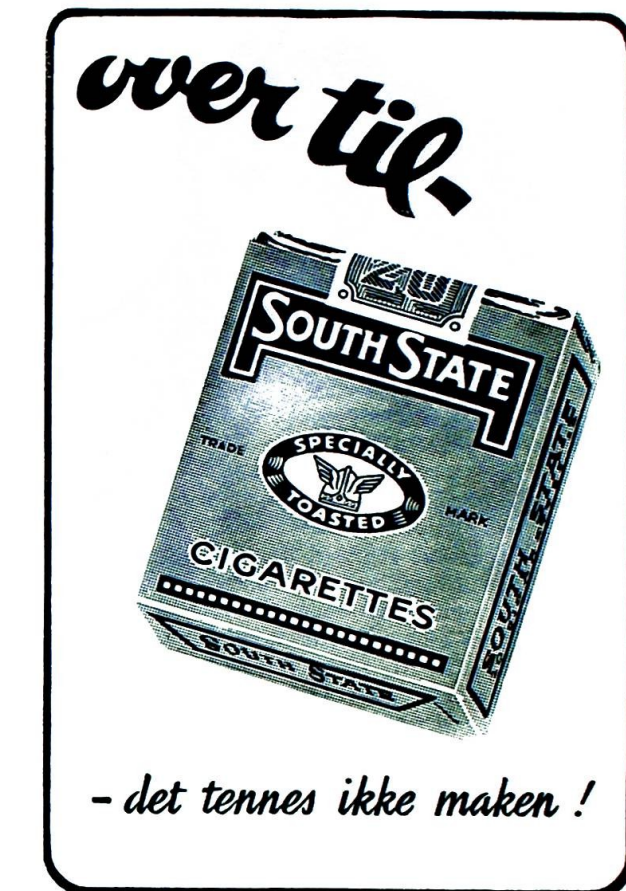
Om kvelden 5. november 1956 lyder det to skudd i kapusinerklostret i Mazarino på Sicilia. Brødrene iler til, og finner klostrets økonom, padre Agrippino, fortumlet og halvt i svime etter den nifse opplevelsen: Noen hadde stått bak dørråpningen og fyrt av to skudd inn i sellen hans. En uke senere kommer klostrets gartner til padre Agrippino og forklarer at dette er en første advarsel fra en morderbande som krever penger. Han trygler munkene om å betale. Brødrene i klostret holder råd, men våger til sist ikke annet enn å etterkomme oppfordringen.

Dette var begynnelsen på en lang rekke utpressinger, først av klostret, så av folk som var kjent for å være munkenes velgjørere — en godseier, en apoteker. Godseieren nektet å betale, og ble drept. Apotekeren fikk sitt apotek stukket i brann... Hele tiden var det gartneren, og via ham munkene, som tjente som mellom-menn for bandittenes krav. Munkene meget mot sin vilje, og også gartneren hevdet at han ikke våget å gjøre annet. Alle kjente de bare så alt for godt til politiets mangel på effektivitet. Derfor rådet også klosterbrødrene hele tiden til å betale.

Nå gikk det imidlertid hverken verre eller bedre til, at under et overfall ble bandittene gjenkjent, og blant dem gartneren. Han tok flukten, men ble grepet i Genova, på vei ut av landet, med flere millioner lire i lommen. Dagen etter hengt han seg i fengsels sellen. Samtidig med røverne arresterte man nå munkene som antatte medskyldige.

Dette var i februar 1960. Siden da har de fire kapusinerne sittet fengslet på mistanke. Først i mars i år kom prosessen

hverandre. Guds And har rørt ved den som er kalt til å gjøre Herrens veier rette. Senere skal han selv med egne

opp, og har altså nå endt med munkenes frikjennelse. Alt taler for at det var sakens eneste mulige utgang, og at det eneste man virkelig kunne bebreide munkene, er deres frykt for å gå til politiet. Denne feigheten kan en beklage; men med tanke på den rettsorden som hersker på Sicilia, kan den neppe forundre.

øyne se Guds And komme ned over Jesus og blir der, da skal han hylde Jesus som Messias. Da skal han vike tilbake, overlate sitt oppdrag til den som er større enn ham selv. Men ved sin mors møte med Jesu mor, er det i første rekke Johannes den hellige And kommer over og tar i sin tjeneste. Fra nå av skal han restløst vies til Gud og hans gjerning.

En skal måtte lete lenge før en finner en slik konsentrasjon av åndelig virkelighet i så enkle former. Forklaringen er enkel nok. Når Guds sønn nå har tatt bolig blant oss, begynner han også å dra all ting til seg. Først når han blir opphøyet på korset vil hele verden høre om ham og ta stilling til ham. Men Gud har ikke forgjeves arbeidet i sitt eget folk i hundreder av år. Der hvor Guds nåde har vært virksom, manifesterer Jesus seg selv som selve nådens kilde.

Intet under at vi fra dette møte har mottatt den lovsang som mer enn noen annen vidner om at Guds sønn ved sitt komme har gjort alle ting nye, Marias egen lovsang: «Min sjel høylover Herren, og min ånd gleder seg i Gud, min frelser . . . Storverk gjorde hans arm. Han spredte dem som huste hovmotstanker i sitt hjerte. mektige støtte han fra høysetet og løftet opp de ringe. Hungrige mettet han med gaver og rikfolk sendte han tomhendt bort . . . Hellig er hans navn.»

Pater Michel de Paillerets er dominikanernes prior i Lund, Sverige. Han har nylig utgitt en bok der han redegjør for kvinnens plass i det katolske menneske-bilde. I denne kronikken vurderer en norsk katolikk, Bergljot Nygård, paterens tanker.)*

Kvinnen i 1962, hvem er hun? I China er hun «endelig befridd for det trettende husarbeidet», har barna anbragt i oppdragelses-hjem, og arbeider selv på jord og anlegg — som mannen.

I Korea har hun sine fem barn med: en ved hånden, en på ryggen, en ved brystet, en i maven, — og en i tankene, — mens hun sliter med å holde liv i flokken.

I Spania er hun mannen underdanig, føder barn og er forsørget, og bør helst ikke tenke. Får hun et barn utenfor ekteskap er hun nesten forlatt i det miljøet.

I slummen i Syd-Amerikas storbyer er hun nærmest et dyr; lever av søppel, og hennes filosofi er enkel: den sterkeste overlever.

Kvinnen i Skandinavia?

Vi kjenner henne. Hun har ansvar, stemmerett, utdannelse, og kan ta arbeide «utenfor hjemmet». Hun kjemper for likelønn, barnehaver og bedre grønnsaksraspene, og er litt flau når hun er «bare husmor».

Til henne er det kommet en bok, et essay, skrevet av en dominikanerpater og med en lovende tittel: «*Katolska tankar om kvinnan*». Katolske tanker, Kirkens tanker om kvinnen, om alle verdens kvinner.

Boken er et innlegg i den stadig oppdukkende debatten om kvinnens funksjon i familie, politikk og kirkeliv.

Forfatteren vil presentere Kirkens 2000 år gamle syn på kvinnen og anvende det på den moderne kvinnens situasjon.

Det er tanker som er tenkt i Skandinavia, tenkt omkring debattene om kvinnelige prester, og overskrifter som denne: «70 000 norske kvinner kan sendes ut i arbeidslivet».

*) *Michel de Paillerets: Katolska tankar om kvinnan. Petrus de Dacia Föreningen, Stockholm 1961. 80 s.*

Forfatteren har altså først og fremst vår situasjon i tankene, men hans tanker passer like godt på kvinnen i China, Korea, Spania og Peru.

KIRKEN OG KVINNENS MENNESKEVERD

Man åpner nysgjerrig en slik bok. Er den polemisk, reaksjonær, aggressiv eller unnvikende?

Den er ingen av delene.

Pater *Michel de Paillerets* setter kvinnen en gang for alle på den plassen som er hennes, på tross av alle forskjeller, fordommer og ulike kulturmønstre: *Ved siden av mannen, hverken over eller under.*

Han slår fast at «kristendommen har spredt sin lære om sjelenes jevnbyrdighet over verden. Noe er blitt radikalt forandret. Kristus har åpenbart Guds gave for den samaritanske KVINNEN. Til stor forbauselse for apostlene». Og:

«Efter kristen anskuelse er menneskeheten ikke lik mannen — pluss kvinnen, likesom sekundært, via mannen.

Heller ikke utgjør de to kjønnene to ulike komplette arter, den mannlige og den kvinnelige. Det finnes bare en eneste menneskelig art og den består av like deler kvinne og mann: «Og Gud skapte mennesket i sitt bilde, . . . til mann og kvinne skapte han dem.»

Den franske forfatterinnen *Simone de Beauvoir* — og mange andre — anklager Kirken for å ville holde kvinnen nede i en underlegenhetstilstand. Kirken kan lett denne anklage, for i virkeligheten har kvinnen den kristne lære og dens følger å takke for at hennes menneskeverd er blitt erkjent. Såvel gjennom å hevde ekteskapets uopp-løselighet mot mannens forgodtbefinnende, som gjennom læren om også den ugifte stands høye verd, har kirken gjort mye mer for kvinnen enn samtlige eksistensialistiske filosofer. Det er ikke eksistensialistene som først oppdaget at til og med kvinnen er en person. Før denne filosofi fantes, visste og lærte Kirken at kvinnen har sin egen bestemmelse, at hun ikke er til for mannen, så han kan behandle henne etter sine nykker. Eller var det kanskje en «eksistensialistisk» tanke at kvinnen er et vesen med fri vilje, et vesen som skal og bør handle frivillig, og at mannen er underkastet samme moralske normer som hun? Kirken er således for kvinnen.

Men Kirken går aldri til ytterligheter, den følger ikke tidens motebetonte strømninger. Sannheten kan ikke oppfattes fullt ut om den ikke sees fra flere hold. Parallelt med bestemte påstander — at mann og kvinne er jevnbyrdige — stiller Kirken opp andre påstander som ikke er mindre urokkelige, f. eks. at mann og kvinne bare kan bevare sitt menneskeverd når de tar hensyn til sitt kjønns egenart.

Denne omsorgsfullt bevarte likevekt i Kirkens lære, disse vel avveide utsagn, virker iblant irriterende. Det er for «vist» for oss. Vi liker ikke visdom. Vi er overfladiske, vi har hastverk, vi vil høre lettfattelige, ja enkle sannheter.

Pateren fyrer av en serie skarpe skudd mot alle forsøk på å bortforklare eller bagatellisere *forskjellen* mellom mann og kvinne:

«Det er *ulikeverd*, ikke *ulikhet* som er motstykket til likeverd. Det synes som om enkelte ikke kan fatte dette,

KVINNESYN

og Nygård

og det er årsaken til mange misforståelser.» Og: «Kirken blir iblant tvunget til å verge kvinnen mot henne selv, når hun blir skyld i sin egen fornedrelse. Kirken må overbevise begge kjønn om kvinnens rette åndelige vesen og stilling og om de moralske og sosiale konsekvenser som følger derav.» Videre: «Kvinnen kan miste sin sjel på to måter: Enten ved å forbli den evig umyndige, som i alt er mannen underdanig og helt og holdent lar seg beherske av hans intelligens og hans kraft, eller også ved å glemme bort og fornekte sine kvinnelige egenskaper, midt i kampen for likestilling.»

«DET KVINNELIGE»

Denne viktige forskjellen ligger både på det biologiske og det psykologiske plan, og forfatteren sier at «intet fornuftig menneske kan nekte at det finnes store karakterforskjeller mellom kvinnen og mannen».

Han gir derefter en karakteristikk av det kvinnelige psyke, som stort sett er bygget på den amerikanske psykoanalytiker *Helene Deutsch's* observasjoner. Her vil nok en og annen lese ham med en smule reservasjon. Hennes konklusjoner stemmer nemlig ganske bra med det litt sjablonmessige bildet Kirkens teologiske lærebøker ofte gir av kvinnen, men det er allikevel forbausende hvilken uforbeholden tillit forfatteren synes å ha til hennes verk, særlig når en vet at en kapasitet på området som *Karen Horney* har kritisert *Helene Deutsch's* materiale for å være for ensartet. Det er polske jøder fra mellomkrigstiden som utgjør dette studiematerialet, og man behøver ikke være fagmann for å ane at noen tusen kvinner fra et så spesielt miljø vil måtte gi et skjevt bilde av KVINNEN som sådan, altså som representant for halve menneskeheten.

Der er imidlertid to iakttagelser som vel neppe blir motsagt idag: Kvinnen har en større innadrettet aktivitet i oppvekstårene enn de fleste menn, hennes indre utvikling går på et vis «foran henne», og «det er også fra den indre aktiviteten, evnen til innlevelse og identifikasjon med andre, at intuisjonen, kvinnens fremste gave, utgår». Pateren skriver blant annet:

«Intuisjonen er en evne som vanligvis er betydelig mere utviklet hos kvinner enn hos menn. Ifølge *Helene Deutsch* er kvinnens intuisjon resultatet av en ubevisst prosess, hvor igjennom hun gjør en annen persons subjektive erfaring til sin og dermed umiddelbart forstår den.»

Og de Paillerets konkluderer med at: «Kvinnen finner i alminnelighet likevekt og harmoni når hun aksepterer seg selv som kvinne, d. v. s. som et vesen som er begavet med spesielle egenskaper fordi hun har spesielle funksjoner å fylle.»

Her siterer han en paveuttalelse: «Begge har rett og plikt til å samarbeide for samfunnets og landets beste. Men om mannen efter sin naturlige legning trekkes mere mot utadvendt og offentlig virksomhet, så har kvinnen som regel en finere forståelse og mere takt når det gjelder å løse de ømtålige problemer innen hjem — og familielivet.»

«Som regel» het det. Unntagelser bekrefter regelen. I visse situasjoner kan kvinner meget vel utføre mannens normale arbeide.

Kvinnen er altså ikke, fastslår forfatteren, fundamentalt uanvendelig i «mannlige» gjøremål, men som regel er hennes tendenser, hennes sysler av en annen art og avslører en naturlig legning og et kall som skiller henne fra mannkjønn.

Dette med «som regel» er meget betydningsfullt. Men det er igjen, hevder han, en av de uttrykksmåter som unyansert tenkende mennesker ikke gjerne godtar. «Mellem allting og ingenting kan de ikke oppfatte den rike variasjonen som særtegnen virkeligheten, som den virkelighet som bare sjelden er allting og aldri ingenting.»

DE TO KJØNN

Forfatteren tar så for seg de forskjellige livsformer en kvinne kan ha, og hvor hun kan kultivere «das ewig weibliche», ja bruke det som stoffet i sin egen frelse. «Man kan forstå at Kristi nåde, som omskaper sjelen ut fra deres eksistensielle forutsetninger, nettopp vil rettferdiggjøre og hellige kvinnen i moderskapets konkrete vilkår. Det er fremfor alt hjertets tendenser som hos alle mennesker må renses av Kristus. Det ligger altså i sakens natur at nåden som kommer over kvinnen, skal nå henne fremfor alt i den delen av hennes vesen hvor hennes kjærlighets sterkeste krefter bor. (. . .) Den normale veien for henne (den gifte kvinne) er ikke å elske Gud ved siden av sin mann, men gjennom sin mann, for i og med denne sin kjærlighet som kvinne opplever hun mysteriet med Kirken, elsket, frelst og helliggjort av Kristus.» Her reagerer vel leseren: Betyr dette at kvinnen skal elske sin mann «nedenfra», se ham som et slags Kristus-billede, mens mannen elsker sin hustru «ovenfra», som stående et stykke over henne, mellom henne og Gud?

Det betyr vel snarere at dette å elske Gud gjennom et medmenneske gjelder i videste forstand, såvel for mann som kvinne, for mor som for barn.

Den engelske dominikaneren *P. Gerald Vann* sier i sin bok «*The Divine Pity*» at «*The soul is female to God*», at mennesket, mann og kvinne, kan lignedes med en brud som elskes og frelses av brudgommen — Kristus. Det kan

(Forts. neste side)

Kan hjem og barn være et byrke for en kvinne?

Om å holde av de fattige

William A. Schumacher, som har skrevet denne artikkelen, er prest i sognet St. Charles Borromeo i Chicago, tidsskriftet «America», som den er hentet fra, opplyser at den er «hans første forsøk som artikkelskribent». Der, som i «St. Olav», har en funnet den interessant, fordi den røber hvordan det er å oppdage fattigdommen for en som står fremmed for den, i et land der en forestiller seg velstanden og overskuddet som litt for meget av en selvfølge.

«De fattige er våre mest krevende herrer; vi må elske dem slik at de tilgir oss brødet vi gir dem,» har St. Vincent av Paul en gang sagt. Vi pleier ikke å tenke på ham som en mester i paradokser, og allikevel har St. Vincent i dette fyndordet, for tre århundrer siden, slått fast en dyp sannhet om kristen nestekjærlighet. Ved første øyekast kan det virke rart å betrakte de fattige som noen som har noe å kreve av oss — vi er nærmest tilbøyelig til å betrakte dem som underlegne; mottagere av vår gavmildhet.

Men St. Vincent tenkte på en særlig verdi ved kristen nestekjærlighet, nemlig giverens åndelige vekst. Det er av vesentlig betydning i teologien at ren og fullstendig uselvsk kjærlighet til Gud er umulig; kjærlighetens dyd, det vil si vår kjærlighet til Gud for Guds egen skyld — vil alltid måtte være farvet av vår egen åndelige vinning ved nettopp dette å elske Ham. Dette er også sant når den samme kjærlighet er rettet mot dens andre rette gjenstand, nemlig mot Guds barn, som skal elskes for Hans skyld. Når vi virkelig elsker de fattige, så blir vi beriket ved det. Det er derfor de fattige er våre virkelige velgjørere, våre herrer, som i Guds navn har rett til å be om vår kjærlighet, og som utvirker en evig berikelse for dem som elsker dem.

ET BESØK HOS DE FATTIGE

Men vi kan ikke elske noen vi ikke kjenner. Virkelig kjærlighet er intenst personlig; den kan ikke utøves pr.

være farlig å snu billedet den andre veien, å gjøre kvinnen til kirke og mannen til Kristus.

Forfatteren sier at kjærligheten har to komponenter. «Den ene er selvsk og vil eie. Den andre er generøs og vil gi seg selv. Hvis kvinnen mest elsker sin mann for seg selv, hvis hennes kjærlighet er helt egocentrisk, kan hun ikke innordne denne under kjærligheten til Gud. Men i den grad hun istedet gjør seg fri fra seg selv blir hun nettopp gjennom sin kjærlighet som hustru vidåpen for virkningen av Guds kjærlighet». Disse ordene kan vel akkurat like gjerne anvendes på mannens kjærlighet til hustruen og alle andre slags kjærlighet mennesker imellom.

Angående sølibatet sier pater de Paillerets: «Hvis himmelriket ikke fantes, var sølibatet aldeles sikkert en lemlestelse av kvinnens hjerte. (. . .) Men vi tror at Kristus er oppstanden. Hans herliggjorte legeme kaller troen til seir over kjøtt og blod, over et altfor menneskelig hjerte. For Kristus kongen, for hans rike, for kirken, Kristi brud, vier jomfruer seg til Gud. Og deres hjerter blir langt fra lemlestet av det.»

fjernstyring. Vi kan ikke elske de fattige bare ved å gi dem en sjekk eller en gave, vi må først lære dem å kjenne. Bli med meg hjem til de fattige, her i det rike U. S. A. i det Herrens år 1962. Uansett rase og farve, uansett religion eller mangel på religion, enten de snakker gebrokkent engelsk, slurvet spansk eller med den sterke aksenten fra sydstatens åser og marker, — så er alle fattige meget like. Forsøk å klatre opp trappene til tredje etasje i en bakgårds leilighet mens du baner deg vei forbi forlatte barnevogner, gamle bildekk og kassert tøy. Vær forsiktig så du ikke trår ned i åpninger i trappen hvor det mangler planker. (Når dørene mangler lås, så er det å fjerne noen planker fra de bakerste trappetrinnene et meget effektivt middel til å hindre uønsket besøk). Ikke glem de fattige som bor i såkalte «hytter» — skur bortgjemt på tomter som virker helt og holdent bebygget med små verksteder eller bensinstasjoner.

Hvor han så bor, vil du finne den fattige omgitt av en allestedsnærværende odør, — en blandet lukt av uvaskede kropp, muggent tøy, sterk matlukt, og, om vinteren, den gjennomtrengende stanken av brenseloljen fra ovnene deres. Bygningene hvor de fattige holder til ble reist for femti eller åtti år siden, tid og vanskjøselse har satt sitt preg med brukne dørstolper, nedslitte gulv, fillete tapeter, sprukne rør og tak som forfaller. Sørg for å ha med deg lommelykt hvis du går på besøk om kvelden, det vil spare deg for mangt et stygt fall og for kjedelige situasjoner.

Det er ikke nok å se hvordan de fattige lever. Vi må møte dem ansikt til ansikt. De er ikke akkurat tiltrekkelige mennesker, sett fra vårt vanlige synspunkt. Slått ut som de er av livet selv og gamle før tiden, virker de ved første bekjentskap mistenksomme. Når du lærer dem bedre å kjenne, vil du forstå at dette er en dyptliggende sluhet, utviklet gjennom års trening i å avsløre falskhet og bedragerier. Disse menneskene lar seg ikke lure, helt siden barndommen har de levet omgitt av råskap, midt i alle slags fornedrelser, vant til sykdom, korrupsjon og alle

LIVSKALL OG HELLIGHET

Vi forstår det. Etter fattig evne. Men det er andre uttalelser som er mindre forståelige, i hvert fall umiddelbart:

«Kirken fremholder såvisst at moderskapet innebærer en virkelig fullbyrdelse av kvinnens natur . . . Den ser allikevel ikke i ekteskapet det høyest mulige kall.»

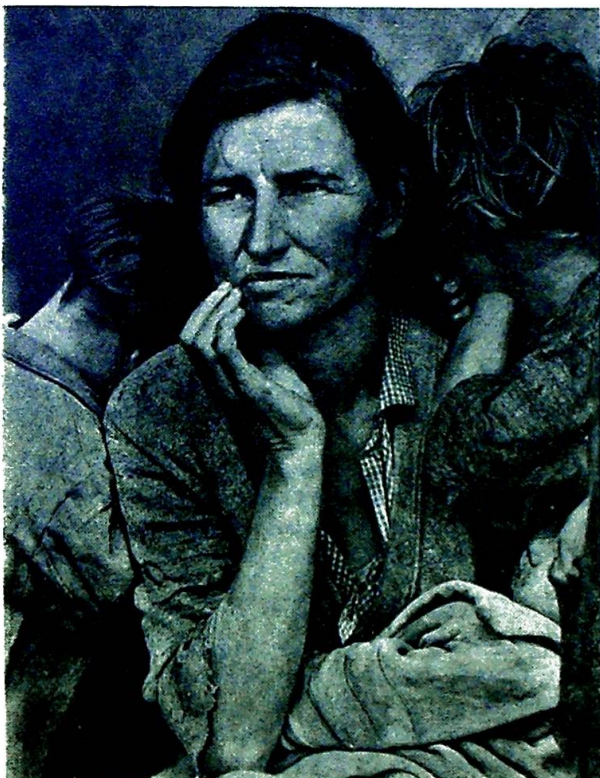
«Kristendommen, som setter morskallet så høyt, lovpriser jomfrueligheten på et enestående vis. Kyskhelighet Gud får høyere rang enn ekteskap og moderskap.»

«Mennesket kan ikke gifte seg og sette barn til verden uten på samme tid å miste noe annet som hører til den rent åndelige sfære.» Her fordres det en del ettertanke. For hva betyr dette?

Vi vet at Maria, som kombinerer disse to ting i sitt liv, jomfrudom og moderskap, er fullkommen. Og vi vet at ingen annen i menneskeheten kan oppnå denne kombinasjon rent biologisk. Men vi vet også at Kristus krever av oss: Vær fullkomne, som deres Fader i himmelen er fullkommen.

former for synd. Arvesyndens følger er velkjente også for den fattige, den menneskelige naturs svakhet og utilstrekkelighet er noe som nettopp blir hamret inn i dem hver eneste dag av deres liv. De har mottatt hammerslag av menneskelig ondskap og egoisme, ubeskyttet som de er av de konvensjoner som verner oss andre. Hvordan kan vi så undre oss over at resultatet av og til viser seg å være både forvridd og vanskapt?

Dette er de fattige, som altså er våre mest krevende herrer, dette er de menneskene som vi må elske hvis vi elsker Gud. Men hva er der å elske hos dem? I verdens øyne er de verdiløse, allikevel har Gud betalt en pris for hver enkelt av dem, — Hans egen sønns død på korset. Korsfestelsen er den eneste rette prisangivelse på hver enkelt av de fattiges sjeler.

De fattige trenger annet og mer enn en postanvisning.

Når vi nå har lært de fattige å kjenne, så må vi lære å elske dem. Fremfor alt må vi lære å elske dem på en slik måte at vi ikke ved vår form for nestekjærlighet ødelegger dens åndelige mening, og dermed kommer til å gjøre blodig narr av selve kjærligheten. Vi kan ikke virkelig holde av de fattige under en såkalt veldedighets maske, fordi den slags nestekjærlighet så altfor ofte bare består av kamuflert selvopptatthet. De «velgjørende kristne» hvis barmhjertighetsgjerninger består i å overrekke en gave til en eller annen enke i nærvær av en pressefotograf, har alltid minnet meg om Jesu fortelling om fariseeren som ga sine almisser til fanfare-akkompagnement. Ifølge Hans ord «har de allerede fått sin belønning». Hvis de har fått sin belønning i offentlig ros, enten med trompet-fanfare i Jerusalems gater eller med et fotografi i en sosietetsspalte, så har de ikke gjort seg fortjent til noe åndelig utbytte. Det som kunne ha vært innsiktet mot deres evige liv, er dermed bortkastet i et forsøk på å kjøpe seg menneskers likegyldige ros.

Vi kan aldri i praksis gi uttrykk for vår kjærlighet til Gud i Hans egne fattige bare ved å «sende et bidrag», selv ikke til dem vi kjenner. Hvilken ung pike ville vel ta alvorlig en mann som frir pr. brev med en inkludert postanvisning? Hvis vi mener å holde av de fattige, så må det være med den elskendes egenskaper, — en brennende personlig interesse for deres lykke både i dette og i det neste liv, en bekymring for deres vel i alle dette ordets betydninger, en medfølelse for deres svakhet og forståelse for deres altfor-menneskelige skropeligheter.

Det ville være lett å holde av de fattige hvis de kunne gjengjelde oss på samme måte. Men det er meget vanskelig å elske dem som ofte tar alt for gitt, og etterpå kanskje spytter deg i ansiktet. Allikevel er det bare denne kjærligheten som er verdig til å kalles kristen nestekjærlighet, fordi Kristus vår Herre elsket oss på denne måten.

De fattige er skarpe, og alle våre forsikringer om interesse og bekymring på deres vegne, all vår velmente medfølelse og forståelse vil bli avslått som humbug og falskhet hvis det ikke ligger virkelig selvoppofrelse bak. Dette ser de som det egentlige bevis på kjærlighet: — Villigheten til selv å yte det ytterste — i tid, i anstrengelser og i harde kontanter, så det svir. De fattige er realister, de vet av bitter erfaring at fromme ord ikke metter sultne barn, og at vakre følelser ikke varmer deres føtter.

(Forts. neste s.)

Og er det umulig for en ganske alminnelig mor å bli hellig? Har *en* slags fullkommenhet «høyere rang» enn en annen slags? Det er Gud som bestemmer hva Han vil bruke oss til, og det er Han som dømmer om hvilket materiale som er best. Forfatteren gir faktisk selv løsningen på disse spørsmålene: I kjærlighet til såvel mannen som barna bør kvinnen gi avkall på all egoisme og gi rom for en stadig større kjærlighet til Herren. Hennes kjærlighet til mann og barn bør således lutres. I samme grad som den vokser, skal den utvikle egenskaper som egentlig tilhører den jomfruelige kjærlighet. For åndelig jomfruelighet innebærer ingenting annet enn at man helt tilhører Gud.

På den annen side bør en kvinne som for Herrens skyld forblir ugift, ikke isolere seg i åndelig selvishet. I og med at hun helliger seg til Gud, må hun ha vilje til å vinne sjeler for Ham. Også hun skal bli mor, føde levende vesener gjennom bønn og offer. De to veier en kristen kvinne står overfor er vidt adskilt. De forenes allikevel i en felles Mariaefterfølgelse.

Sigrid Sundset hadde sitt eget — på den tid høyst upopulære «kvinnesyndspunkt», og i innledningen til sin biografi over Katerina av Siena gir hun en fin syntese av det kvinnesyn Kirken alltid forfekter, men ikke overalt praktiserer: «Jesus Kristus ignorerte denne usynlige muren (mellom mann og kvinne) da han beilet til menneskets sjel, til mennesket skapt i Hans bilde, skapt som mann og kvinne. Hvert ord fra Hans munn om synd og nåde og frelse, er talt til vårt felles menneskevesen, selv om synd i handling, særskilte nådegaver og forskjellige veier til tro og frelse kan veves sammen i en mangfoldighet av mønstre i hvert individuelt menneskeliv. Vår menneskenatur er slik så aldri to individer er akkurat identiske, og de forskjellige livsmønstrene er betinget blant annet også av individets kjønn, foruten av de forskjellige mål og begjær og plikter og krav som er betinget av samfunnsformene og av mennenes og kvinnenes stilling i samfunnet, til alle tider i Kirkens historie.»

BLIKK på TIDEN

reise fra denne verden med Jesus komme: *Rop med fryd Sions datter, din brudgom er i anmarsj!*

Broder N. Langmyr.»

FRA DYRERIKET

■ I den kristelige småpressen rundt om i landet står der minsantent så mye rart at den kunne holde gående et helt lite Dusteforbund den alene — det ville jo forøvrig stemme størartet med isolasjonstendensene i norsk kristenliv som helhet at en også på dette område fikk en kristelig særforening!

En venn og leser har oversendt oss juni-nummeret av noe som heter «Maran-Ata-bladet» — organ for en gruppe utbrytere fra Pinsebevegelsen, som redigeres — for å si det slik — av sensasjons-predikanten Åge *Samuelsen*. Der er megen «broderstrid» i spaltene, for så vidt er det en studie i sektdannelse: Den uopphørlig fortsatte deling som synes å true så megen etter-reformatorisk kristendom.

Under overskriften «Papegøyen reagerte!» skriver en innsender noen linjer som unektelig ville åpne svimlende perspektiver for våre kirkemusikere, om en skulle ta dem alvorlig:

«Krabberødstrand 5/5 1961.

Jeg synes jeg må fortelle denne sanne fortelling for leserne av Maran Ata-bladet. På et besøk i et hjem i Langesund hvor de hadde en papegøye, la jeg merke til at den satt så mutt i sitt bur, men da husverten satte på en grammofonplate av Maran Ata-musikken ble det liv i fuglen, den sang av full hals. Husverten sa at det var det samme om han satte på en annen plate, fuglen reagerte ikke, men bare når de frigjørende plater ble spilt. Er det ikke herlig hvor fuglene setter pris på frihet, og vi er jo mye mer av verdi enn dem.

Hvordan er det med deg som leser disse linjer, sitter du mutt i ditt bur og lytter til det frigjørende evangeliet som er i Jesus Kristus? Eller ser du forbi sprinklene i denne verden og føler friheten juble i ditt indre som tegn på snarlig bort-

Men hvis det å gi et bidrag ikke er nok for virkelig å holde av de fattige, hvordan skal vi da kunne gjøre det?

NÅR KJÆRLIGHETEN ER PRAKTISK

Kunne du hente en fattig vordende mor og kjøre henne til fødselkontrollen for å spare henne for en lang tur i kulden? Kunne du tenke deg å besøke — som medmenneske — noen av de mest hjerteskjærende fattige i vårt samfunn, dem hvis liv langsomt forvitrer i et mørkt og bortglemt værelse, omgitt av noen stakkars minner fra et liv i elendighet? Kunne du orke et ekstra besøk til et husville-herberge, til et gamlehjem, til et hjem for ugifte mødre — ikke bare en visitt, en «inspeksjonstur», men timer som du ikke teller mens du bare sitter der og hører syke og fattige mennesker øse ut sitt livs tragedie? Ville du ha kjærlighet og tålmodighet nok til å undervise et evnesvakt barn i katekisme, — et barn som en må slite med, uten at det derfor hører hjemme i en særskole? Ingen som ikke selv har prøvd krefter med en slik oppgave, kan forstå hvilken bittersøt erfaring en kan høste, hvordan vår uvilje, som er forståelig nok, kan bli forvandlet til en sinnets glede gjennom Guds nådes omdannende evne.

Det å holde av de fattige er ikke noe valgfritt for en kristen, det er noe vesentlig i hans tro, og bare i lys av sin tro kan han få den rette mening i det. Det er lett å føle for de spedalske i Asia, så lenge det er *andre* som skifter deres bandasjer; det er lett å føle for de foreldreløse i vår egen by så lenge det er hengivne søstre som stiller for dem dag og natt. Men tanken på å skulle elske

KVINNESAK

■ Eva Moberg heter en svensk forfatterinne, som har startet en levende og spennende debatt hinsides Kjølén med sin bok «Kvinnor och människor». Sålenge kvinnesaken frigjørelse var et spørsmål om soleklare borgerlige rettigheter og likestilling i yrkene, var den en sak en kunne overskue: Hard, kanskje, å kjempe igjennom, men klar i sin målsetning og sikker på seieren.

Idag befinner kvinnesaken seg i langt uoversiktligere lende. Vi vet adskillig mindre sikkert om de spørsmålene den idag må ta opp: Hva er uforanderlig natur og hva er bare kultur-mønster og sosial vane i de ulike roller vi tildeler henholdsvis mann og kvinne i det menneskelige samkvem?

Et meget intelligent motinnlegg får Eva Moberg fra journalisten Barbro Alving («Vecko-Journalen» 18. mai). Hun synes «Kvinnor och människor» kommer til kort nettopp ved hva den ikke sier om kvinnens rolle og oppgaver:

«Eva Moberg påberoper seg sine autoriteter i kvinnesaken, nemlig Margarete Bonnevie og Simone de Beauvoir. Men der er en annen man også gjerne ville bringe inn: Elin Wägner. Hun ønsket å se kvinnene «slå ring om et livssyn som gjorde ledelsen i samfunnet *menneskelig* istedetfor *mannlig*». Her oppfattes begrepet «menneskelig» som en kombinasjon av det mannlige og det kvinnelige, ikke som en utjevning av de ulikheter som kan gjøre et samspill fruktbringende, dynamisk og likevekts-skapende. Når Eva Moberg taler om «likestilling mellom kjønnene», og det gjør hun med fynd og klem, så mener hun kvinnesaken rett til individuelle utviklingsmuligheter — punktum. Jeg er ikke den eneste som spør: Og hva skal så disse individuelt utviklede og samfunnsarbeidende kvinner egentlig *gjøre*?»

For Barbro Alving står det som om den tiden vi lever i er for alvorlig og truende til at kvinnene kan nøye seg med en kamp for «likestilling» — dagens virkelighet stiller ganske andre vidtgående krav til deres ansvar for og forståelse av

den fattige helt og fullt, på en *personlig måte*, kan få oss til å føle opprør; den kan virke både frastøtende, og særdeles ubeleilig.

Da Johannes' disipler kom til Kristus for å spørre om Han var Messias, lot vår Herre og Mester Evangeliets forkynnelse til de fattige være det sikre tegn på at Han var den som skulle frelse oss. Kjærligheten til de fattige har alltid vært det sikre tegn på Hans virkelige etterfølgere, på dem som virkelig elsker Ham. Den disippel han «særlig holdt av», Johannes, sier: «Ja, vi må elske Gud, for Han har elsket oss først. Hvis en mann skryter av at han elsker Gud, men hater sin bror, så er han en løgner. Han har sett sin bror, men han har ingen kjærlighet til ham, hvaslags kjærlighet kan han så ha til Gud som han aldri har sett? Nei, dette er det hellige bud som er blitt gitt oss: den som elsker Gud, må være en som også elsker sin bror» (I Joh. 4. 20—21).

Kristus har selv gitt oss en meget konkret grunn for en personlig kjærlighet til de fattige. På vårt livs mest betydningsfulle dag vil Han si til de utvalgte: «Jeg var sulten, og dere ga meg å spise, jeg var tørst og dere ga meg å drikke, jeg var fremmed og dere tok imot meg, jeg var naken og dere kledde meg, jeg var syk og dere så til meg, jeg var i fengsel og dere kom til meg . . . Tro meg, når dere gjorde dette for den minste av mine brødre, så gjorde dere det for Meg.» Og andre vil til sin evige sorg få høre at det motsatte også er sant: «. . . hva dere ikke har gjort for én av de minste av mine brødre, det har dere heller ikke gjort for meg». (Matteus 25. 35—46).

hva de er, som kvinner og som mødre. Ikke minst gjelder det deres bevissthet om atomkrigens uhyrlige mulighet.

Visst er der trekk ved hva vi er kommet i vane med å kalle «mandig» og «kvinnelig» som er kulturfrembringelser av ofte tvilsom verdi, ja i enkelte tilfeller leder de bort fra det sant menneskelige. Men er noe vunnet ved å fornekte de ulikheter mellom kjønnene som faktisk finnes, og som peker mot et samspill?

«Hvorfor er Eva Moberg og hennes falanks så livredde for å innrømme at der finnes noen som helst kvinnelig egenart? Hvorfor så redde for at der kanskje finnes en viss rollefordeling? Så redde — at de uavbrutt må fnyse til slike egenskaper som mildhet, selvhengivelse, medfølelse og offervilje, fordi disse egenskaper er blitt tildelt kvinnekjønn — i en verden der vi vel trenger mer, ikke mindre, av disse samme egenskaper?»

Og over påstandene om at moren i og for seg ikke er nærmere bundet til barnet enn faren, stiller Barbro Alving det vesentlige spørsmålet: Det skulle vel ikke være en oppløsning av bevisstheten om hva en mor egentlig *burde* være, som gjør at en synes forskjellen forsvinner?

«Hvem som helst (mener Eva Moberg) som er snill og dyktig og har håndlag med barn kan erstatte mamma. Her gjelder det nemlig å få pappa hjem og mamma ut, og da er det ikke til å unngå at en må operere bort enhver dybde-dimensjon i moderskapet. Det er umulig å oppfatte anderledes en tenkemåte som uttømmer hele begrepet «moderskap» i ordet «kjønnsvesen». (. . .) Hver kvinne som får barn er ikke derfor en god mor. Men så dypt kan det gå på dette planet, at selv en aldri så ufullkommen kjærlighet fra en dårlig mor kan være positivt livsavgjørende. Og motsatt: Et barn kan ha det aldri så bra med prektige oppdragere som «har lag med barn» — oppfatter det mammas holdning som en svikt i kjærligheten, så glemmer det aldri innerst inne denne svikten.»

DET FØRSTE SKRITT

■ Hva er det friskolens motstandere er så redde for? Det ble tildels klarlagt under den forstemmende Stortingsdebatten som nylig (13. juni) førte til fortsatt underkjennelse av et berettiget demokratisk krav. De norske skolepolitikere er for det første meget *egenrådige* mennesker, temmelig upåvirkelige av den voksende irritasjon innenfor skolens egne lærerkadrer, over hvor lite fagfolk egentlig blir spurt og hørt i en skolens brytningstid som den vi opplever nå. De er der nest åpenbart mennesker med svak sans for at friskolesaken i sin kjerne hverken er et praktisk, økonomisk eller et administrativt spørsmål, men at den rører ved noe så dyptliggende som *naturetten* — de uforanderlige grunnprinsipper for menneskelig samliv. Foreldreretten over barnas utdannelse begrenses idag hos oss i en grad som er vår menneskeoppfatning og vår livsform uverdige, og som står i til dels grell kontrast til forholdene i de land som deler vår kulturform. Toleransen har ellers aldri falt oss norske så lett og utvungen som den faller dansker og briter — der er for mye angstbiteri og sosial usikkerhet i oss til at vi ikke — i spørsmål som dette — faller pladask for tvangsuniformeringens lettvinde løsning. «Folk som vil ha særlige livssyn får betale for det,» uttalte en kommunepolitiker i en skoledebatt ifjor, i en av byene på Vestlandet. En slik brutal åpenhet er sjelden — i tinget belegger man vanligvis sine ord med adskillig større forsiktighet. Men realiteten er den samme: Om noen synes at den norske statsskolen kommer til

kort som pedagogisk, karakterdannende eller livssyns-meddelende instans (noen ville tegne seg for alle tre!), så skal det bli både dyrt, vanskelig og usikkert å velge et alternativ. Friskolene skal fortsatt — i en akutt situasjon av skolemangel — leve på en knapp årlig *nåde*, ikke på noen selvfølgelig *rett*.

Biskop Otto Dibelius har sagt at «den statsskole ingen kan trekke seg ut av, er det første skritt inn i den totalitære stat». Vi tror ikke et øyeblikk at norske skolepolitikere ønsker noen «totalitære» skole. Derfor bør de nå omsider tenke på å styre sine skritt annetsteds hen — friskolesaken er nemlig iferd med å bli en virkelig belastning på det norske demokratiet.

«VOTTER TIL NEGERBARNA»?

■ I dansk presse har det nylig vært en livlig diskusjon omkring de kristne misjoner og hjelpen til utviklingslandene. Ikke minst har den tatt sitt utgangspunkt i kirkehistorikeren professor Hal Koch's nylig utgitte bok om emnet. Vi tør ikke ha noen sikker formening om hvorvidt misjonen i Danmark har hatt en så svak plass i «kultur-eliten's» omdømme som den lenge har hatt i Norge. Våre egne mellomkrisradikalere var ganske ufølsomme for hva våre sjøfolk og diplomater og globetrottere forøvrig snart så med sine egne øyne: At den kristne misjon, norsk og annen, var menneskelighetens nærvær og selve fremtidshåpet i mange av de daværende kolonilandene. Latterliggjørelsen av misjonsforeningenes kvinner som samlet penger på basarer og «strikket votter til negerbarna», var en dum og provisiell fordømmelse hos mennesker med mer vidd enn horisont, mer aggressivitet enn kultur.

I den danske avisen «Politiken», som fra gammelt av har sine anti-kirkelige kanter, har bladets utenrikskronikør John Danstrup tatt stilling til professor Koch's bok, og skriver blant annet om misjonærene:

«De har mange steder haft det største ansvar for undervisning og uddannelse af dem, der kom ind under den europæiske påvirkning. Det er få af de nuværende ledere i de nye stater, som ikke har fået deres oplæring og senere muligheder gennem missionærenes skoler — og i personlig kontakt og samarbejde med missionærene og deres familier.

På mange måder har missionærene haft betydning for udviklingen. Ikke blot har de medført nye muligheder, men de har også bidraget til at sikre nogle af u-landssamfundenes værdier — nedskrive sprogene, dele af deres litteratur og traditioner — for slet ikke at tale om det væsentlige, *forståelsen* af disse folk og hjælpen til at gøre deres verden artikuleret over for os andre. Det er opgaver, som missionærene var de første til at tage op, og som de må have muligheder for at fortsætte.

Naturligvis er der hårde angreb på missionærene — fordi de troede på deres evangelium, fordi der var ringe folk, fordi de kom også som borgere fra deres egne lande, gav kejseren hvad hans var, og til tider nok så meget mere.

Det er naturligvis rigtigt alt sammen. Men det er også rigtigt, at de kom ligesom alle andre — som det de var, og at der også hos dem fandtes meget både snæversyn og vidsyn. De var netop selv led i den store forlængelse af Europa ud over Asien og Afrika.

Men desuden skal det erindres, at med alle fejl og menneskelige svagheder har mange missionærer samtidig været medansvarlige for den frigørelse, som nu er slået sejrende igennem i den nye verden. Det er sket — ikke blot gjennom undervisningen og det arbejde, som har gjort deres elever bedre skikket til at påtage sig ansvaret efter kolonimagterne — men også i mange tilfælde direkte ved at anspore denne kamp for selvstændighed gjennom deres ideer — som ofte nok mishagede regeringsmagten — og gjennom deres personlige indsats mod dens undertrykkelse og udbytning.

At missionen møder modstand som kristen mission, er den forberedt på og det må også være vilkåret — men derudover bør den have frit slag lige så godt som alle andre, der kommer ind i denne store sammenheng, og som jo også er missionærer for et eller andet, blot ved at være med og virke.»

Slik er det, når den rolige eftertanken får komme til.

Frater Candidus.

UTLANDET

BRASIL

Katolsk bevegelse for agrarreform.

Under beskyttelse av erkebiskopen av Goiana har Brasils katolikker grunnlagt en bevegelse for en reform av landbruket. Bevegelsens mål er en mer rettferdig fordeling av grunneiendommene, familielønn til landarbeiderne og almen hevelse av levestandarden gjennom bedre hygieniske forhold og skikkelig undervisning.

Denne bevegelsen, *Frente Agrarios*, skal nå avholde en kongress. Til kongressen har erkebiskopen av São Paulo, kardinal *Motta*, invitert ikke bare en rekke landbruksekspertene, men også republikkens president, João Goulart. Kongressens formål er å komme frem til enighet om hvilke konkrete tiltak som bør fremmes. Kardinalen understreker i sin invitasjon det urimelige i at av Brasils 16 millioner landarbeidere er det store flertall uten noen eiendom.

ENGLAND

Katolsk avis går inn.

To av de store engelske ukeavisene har nylig gått sammen. Det er *Catholic Times* (som hadde 80 000 lesere) og *The Universe* (med 287 000). Den nye avisen utkommer under navnet *The Universe and Catholic Times*. Sammen-

slutningen begrunnes med finansielle vanskeligheter: «Hver for oss kunne vi ikke skape den avisen vi gjerne ville,» forklarer *Catholic Times*. Avisene er heller ikke bare begeistret over at flere biskoper i den senere tid har begynt å utgi lokale bispedømmeblader, noe som kan bety en sjenerende konkurranse. Ukeavisen *Catholic Herald* (100 000 lesere) fortsetter imidlertid å utkomme som før. Redaktøren, Michael de la *Bedoyere*, er imidlertid gått av og har i stedet lansert et lite månedsskrift, «Search».

GUINEA

Bedrede forhold mellom stat og kirke.

Situasjonen for den katolske kirke i Guinea (Vest-Afrika), som siden ifjor har vært temmelig spent, ser nå ut til å bedre seg. Spenningen har blant annet sin årsak i den nye stats nasjonalisering av de katolske skoler, som ble møtt med sterke kirkelige protester. Diktatoren, president Sekou Touré, svarte med å utvise den franskfødte erkebiskopen, de Milleville, og kreve en afrikaner i hans sted. Da det i alle tilfelle bare var et tidsspørsmål når Mgr. de Milleville kom til å gå av for å gi plass for en innfødt, har man nå funnet tiden inne til å utnevne en guineer, pater Raymond *Tchidimbo*, til erkebiskop av Conakry. Den nye erkebiskop ble konsekrent i sine egen katedral i nær-
værelse av en stor delegasjon fra regjeringen. Samtidig er fire fengslede prester blitt satt på frifot. Samtidig med utnevnelsen av Tchidimbo har Johannes XXIII også utnevnt innfødte til erkebispesetene i Dakar (Senegal), Lomé (Togo), Bamako (Mali) og Fianarantsoa (Madagaskar).

LAOS

Misjonsstasjonene stenges.

Efter hvert som kommunistene har rykket frem i Laos, har de latt stenge 125 misjonsstasjoner og 23 katolske skoler. Derved har en tredjedel av den katolske befolkningen — 6 000 mennesker — mistet all kontakt med misjonene. (KNA).

KINA

Sosialsentrum åpnet i Hongkong.

Et nytt stort katolsk sosialsentrum ble nylig åpnet på øya Hongkong. Sentret ligger i fiskerbyen Aberdeen, der 150 000 mennesker lever på djunker. Til sosialsentret hører en fiskerifagsskole og flere slags læreverksteder, skole i barnepleie, en omfattende medisinsk hjelp og endelig et folkekjøkken som kan betjene 6 000 fattige pr. dag. Sosialsentret er for en stor del finansiert med midler fra den tyske fasteaksjonen «Misereor». (KNA).

SOVJET-RUSSLAND

Kloster som mønsterbruk.

Sovjetmyndighetene har oppdaget at en kolkhos 30 km fra Vilnius i virkeligheten var drevet av munkene, som der levde et fullstendig klosterliv. Kolkhosen var vidt kjent som et mønsterbruk. Iføl-

REJSE TIL HANNOVER

22/8—29/8

med skandinavisk deltagelse i den katolske Kirkedag 1962 samt 4 busture til Hildesheim, Harzen, Celle og Sct. Ansgars kloster i Corvey.

Pris: 390 d.kr.

omfatter selve reisen (København —Hannover retur), kost og logis i Hannover og de 4 udflugter.

Reisen ledes af pastor Paul d'Auchamp og henvendelse bedes (snarest) rettet til:

Revisor E. Schwartz,
Øster Farimagsgade 18,3.,
København Ø.

MOLDE

M. GUNDERSEN EFTF.

E. Skaget

Alt i fisk

OSLO

A/s E. Sunde & Co. Ltd.

Oslo

Alt i rørbransjen

A/s Norsk Frø

Vi leverer alt

De trenger til Deres hage

OSLO - LARVIK - STAVANGER - BERGEN - TRONDHEIM

MOLDE

J. ORTEN & CO.

Aut. Installatør — Radio

Tlf. 475

ENDRE RØSOK

Alt i skotøy

Tlf. 317

Houderak

MEBILSALG

STORGATENS KOLONIAL A/S

Molde

Tlf. 505

O. WIIG

Farvehandel Tapeter

Molde — Telefon 127

K. GUNDERSEN

FISKEMAT — KJØTTVARER

SALATER

Telefon 242

ge Moskva-avisen *Nasji dni* er det tallrike prester i Russland som utøver sitt embede i hemmelighet.

På sin side har patriarken av Moskva, Aleksej, nylig tatt offentlig til orde mot

den kommunistiske infiltrasjon i geistligheten. Han hevdet at «visse personer forsøker for tiden å trenge inn i kirken rom ut fra falske motiver, av havesyke og tilmed i rent forrædersk hensikt».

FREDRIKSTAD

G. Halvorsen

Etabl. 1885

Alt i flek, kjøtt og pølsevarer.

Tif. 1781

Tif. 2455

FREDRIKSTAD BRYGGERI

FREDRIKSTAD

FREDRIKSTAD BLIK- & METALVAREFABRIK
Andresen & Müller
Mek. verksted — Blikkemballasje og metallvarer av enhver slags — Jernfat i alle størrelser og for ethvert øyemed — Isenkramartikler — Elektrisk og Autogensveisning — Stanseartikler

ST. CROIX HANDELSGARTNERI

Tif. 2830

Björnulf FOTO
ALT I FOTO OG FILM

C. HANSENS

Trykkeri og Bokbinderi

Tif. 3056
FREDRIKSTAD

CARSTEN CARLSEN
Kolonial og Kraftfor
Tif. 2175

Chr. Flannestad
HANDELSGARTNERIER
FREDRIKSTAD

Vi leverer til blomsterforretninger landet over.

GULLSMED WESSMANN

FREDRIKSTAD

ØSTFOLDMEIERIET

Avd. Fredrikstad

EDVARDESEN & NORHEIM A/S
Autorisert Installatør
Radio og Elektrisk utstyr
Tif. 1220 - Fredrikstad

HARTVIG SØRENSEN
Spesialforretning i arbeidsklær

Tif. 2684

KÅRE KRISTIANSEN
Fiskeforretning

Telefon 3190

FREDRIKSTAD BYGG A/S
Byggevarer — Jernvarer
Malerverer
Sentralbord 5945

HELENE ANDRESEN
KJØTT- OG PØLSEVARER
Glemmegt. 3, 4, 5.
Tif. 2131 og 2031

ALFR. GRØNNEBERG
Urmaker & Optiker
Fredrikstad

KNUT CHRISTIANSEN
Spesialforretning i
Radio og Fjernsyn
Farmannsgt. 1-3 - Tif. 6464

KLEMET JOHANSEN
Fredrikstad Begravelsesbyrå
Farmannsgt. 10 - Tif. 3062
1885 75 år 1960

O. Henriksens Sønner

Aut. Rørleggere og Rørhandel

Etabl. 1904

FREDRIKSTAD

Sentralbord 5840

BRYNILDESENS FABRIKKER

Drops og Mineralvann

S. Larsen & Co.

Møbelforretning

Nygårdsgaten - Fredrikstad

Telefon 2265

OBS!

Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi også
den tidligere
adresse!

All slags
forsikring

ANTH. B NILSEN & CO'S
ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 55 77 87 - 69 43 72

A/S Norsk Medicinsk Varehus

Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell - Elektromedisin - Røntgen

Pilestredet 7

Tlf. 33 43 70

OSLO

Service-avdeling

Apotekerveita 4 - Tlf. 24 921

TRONDHEIM

Joh. Weydahl & Co

Oslo - Centralb. 68 18 07

KAFFE

og

HERMETIKK

en gros

Byggevarer - Beslag - Ovner

Verktøy - Fliser - Linoleum

Tapeter - Farvehandlvarer

Kjøkkeninnredning og utstyr

THIIS & CO A S

Haakon VII's gt. 1, Oslo

Sentralsbord 41 77 30

WISBECH
ANTIESELSKAP

Majorstua - Oslo

**MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER**

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgata 3b, Oslo

Telefon 33 18 34 - 33 32 37

*En kjærkommen
gave:*

VIEVANNSKAR
i porselen kr. 5.00

Vi sender også pr.
postoppkrav.

Cralligani

STORTINGSGT. 22
NEDRE SLOTTSGT. 25
OSLO

NORENBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

Brevskolen om den katolske kirkes tro og moral.

Spørsmål besvares
av lærerne.

Skriv etter prospekt.

Katolsk Informasjon

P.boks 3664

Oslo.

OVRE SLOTTSGATE 8, OSLO